

Myotragus balearicus, cent anys del seu descobriment

Havies sentit parlar mai del *myotragus balearicus*? Es tracta d'una espècie pròpia de les Illes Balears que va viure fa milers d'anys. En aquesta lectura descobriràs més coses interessants sobre aquesta rata-cabra. Estàs preparat? Idò vénga!

Myotragus balearicus.

El descobriment del *myotragus*

Quan ja fa més d'un segle del descobriment i la descripció del *myotragus balearicus* (un mamífer **endèmic** de Mallorca i de Menorca que s'extingí coincidint amb l'arribada dels primers pobladors humans a les Balears), lluny d'haver perdut l'interès científic, el tema és encara objecte de nombrosos estudis i motiu de discussió entre els especialistes. *Myotragus balearicus* (etimològicament, «cabra-rata de les Balears», en al·lusió a la seva estranya dentició, que recorda la d'un rosegador), representa, entre els mamífers, un **paradigma** d'evolució en condicions d'insularitat.

Els estudis sobre la morfologia de les diferents espècies de *myotragus* que han viscut a les Gimnèsies (Mallorca i Menorca) demostren que derivaven d'un avantpassat comú que degué colonitzar Mallorca durant el Messinià, fa entre 5,3 i 5,7 milions d'anys, en un moment que entre les Balears i el continent hi havia grans extensions **emergides** a causa de

SABER-NE MÉS

El reportatge és un gènere periodístic informatiu que acostuma a ser més complet i extens que la notícia. Aquest gènere recull fets que no sempre són d'estricta actualitat i pot incloure opinions dels testimonis i protagonistes, anècdotes, etc.

l'anomenada «crisi salina», que provocà una gran dessecació de la Mediterrània.

Espècie més moderna

Aquesta espècie és la que trobaren els primers pobladors de les Illes que, segons les teories més acceptades, hi arribaren entre el tercer i el segon mil·lenni abans de Crist (amb gairebé un mil·lenni d'incertesa entre ambdues dates, perquè no es tenen evidències sòlides de presència humana abans del 2.300 aC).

El dilema de l'aspecte extern

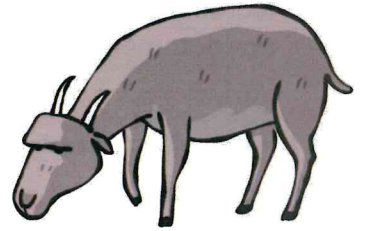
Un aspecte de discussió, de vegades acalorada, entre els científics és l'aspecte extern que tenia el *myotragus* en vida. De l'estudi morfològic dels ossos en deriven conclusions anatòmiques: tothom està d'acord que l'animal era **rabassut** i petit. Les modificacions experimentades a les extremitats en reflecteixen també aspectes biològics, com és la marxa optimitzada en terreny **abrupte** per la manca de necessitat de fugir dels depredadors inexistents. La posició de les òrbites, molt frontals, per millorar la seva visió (sobretot nocturna) i sobretot la dentició, molt especialitzada.

En canvi, no hi ha acord quant a l'aspecte general i s'especula sobre el pelatge i la coloració. Això explica que n'hi hagi tantes reconstruccions diferents. Una de les primeres que es feren la realitzà, per al Museu de Ciències de La Salle de Palma, el naturalista català Ventura Bassols. És un animal **esperpèntic** amb un gran **gep**. Curiosament, alguns científics consideren avui en dia que tenia una estranya curvatura a la columna vertebral, mentre que altres la hi representen ben recta. Pel que fa al pelatge, en la majoria de reconstruccions més modernes és de color marró, però també n'hi ha que han imaginat el *myotragus* amb clapes, per l'estil de les vaques.

Espècies en perill d'extinció

Onze és el nombre d'espècies animals que es troben en perill d'extinció a les Balears. Segons el *Llibre Blanc de Protecció d'Espècies* (estudi editat per la Conselleria de Medi Ambient, que analitza l'estat de la flora i la fauna de les Illes) el ferreret, el toret, la parda, el bitó, la fotjà banyuda, la rosseta, la milana reial, l'ànnera capblanc, el virot petit, el vell marí i la ratapinyada de peus grans, corren perill de desaparèixer. Així i tot, els màxims responsables en gestió ambiental de Balears llevaren ferro a l'assumpte i digueren que «el panorama és bastant satisfactori, pel que fa a la conservació d'espècies, llevat d'alguns casos comptats, com les recents morts per enverinament de les milanes».

«La darrera espècie de què tenim constància que ha desaparegut de les Balears és el *myotragus*», digué Gómez, tècnic de la Conselleria de Medi Ambient. Tot i això, en el *Llibre Blanc* s'adverteix que qualsevol intervenció humana en aquestes comunitats reduïdes pot comportar la seva desaparició.

endèmic: propi.

paradigma: model.

emergides: sorgides de la mar.

rabassut: fort, robust.

abrupte: difícil.

esperpèntic: ridícul, grotesc.

gep: protuberància a la columna vertebral.

FITXER ORTOGRÀFIC

Escriu una oració amb cada una d'aquestes paraules de la lectura.

colonitzar

evidència

científic